

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيْمِ

دانشگاه تهران

دانشکده فنی و مهندسی

گروه نقشه برداری (ژئوماتیک)

پایان نامه دوره کارشناسی ارشد مهندسی نقشه برداری (گرایش ژئودزی)

توسعه و اصلاح نرم افزار تعیین موقعیت مطلق دقیق GPSS

نگارش:

جهانبخش محمدی

اساتید راهنما:

دکتر جمال عسگری

دکتر مجید عباسی

اسفند ۱۳۹۰

تقدیم به

خانواده مهربانم

با عشق و احترام

تشکر و قدردانی

سپاسگزاری:

پس از حمد و سپاس پروردگار متعال، تقدیر و سپاسگزاری خالصانه خویش را از :

اساتید راهنمای بزرگوار، جناب دکتر جمال عسگری و دکتر مجید عباسی که با راهنمایی ارزشمند خود مرا در انجام بهتر این پژوهش یاری رساندند.

اساتید ارجمندی که انجام این پایان نامه بدون دانش و هدایت های ایشان امکان پذیر نبود.

دوستان عزیزم، به سبب راهنمایی های ایشان در تهیه و تدوین این اثر، ابراز می دارم.

فهرست مطالب

.....	فهرست مطالب
.....	فهرست شکل ها
.....	فهرست جدول ها
.....	چکیده فارسی
.....	فصل ۱ - مقدمه
۱.....	۱-۱- تاریخچهی تعیین موقعیت مطلق دقیق
۱.....	۱-۲- تعریف Zumberge از تعیین موقعیت مطلق دقیق
۲.....	۱-۳- مدل های ریاضی تعیین موقعیت مطلق دقیق
۲.....	۱-۴- ساختار پایان نامه
۴.....	فصل ۲ - سیگنال های سیستم تعیین موقعیت جهانی
۴.....	۲-۱- سیستم تعیین موقعیت جهانی
۴.....	۲-۲- امواج الکترومغناطیسی
۵.....	۲-۳- پلاریزاسیون سیگنال های GPS
۶.....	۲-۴- معادلات مشاهدات در سیستم تعیین موقعیت جهانی
۸.....	فصل ۳ - معرفی سرویس بین المللی GNSS
۸.....	۳-۱- سرویس بین المللی GNSS
۹.....	۳-۲- محصولات اصلی سرویس بین المللی GNSS
۹.....	۳-۲-۱- محصولات هفتگی
۹.....	۳-۲-۲- محصولات روزانه و کسر روزانه

۱۰	..... مصوّلات دیگر IGS ۳-۲-۳
۱۱	..... فصل ۴- تعیین موقعیت مطلق دقیق و نرم افزار GPSS
۱۱	..... ۴-۱- مدل های ریاضی تعیین موقعیت مطلق دقیق
۱۲	..... ۴-۱-۱- مدل Kouba and Heroux
۱۳	..... ۴-۱-۲- مدل Gao and Shen
۱۴	..... ۴-۲- مدل تصحیحات تعیین موقعیت مطلق دقیق
۴۱	..... ۴-۲-۱- تصحیحات وابسته به ماهواره
۱۷	..... ۴-۲-۲- تصحیحات وابسته به جابجایی ایستگاه
۲۰	..... ۴-۲-۳- تصحیحات وابسته به اتمسفر
۳۴	..... ۴-۲-۴- تصحیحات وابسته به گیرنده
۳۵	..... ۴-۲-۵- سایر تصحیحات در PPP
۴۲	..... فصل ۵- اصلاحات صورت گرفته در نرم افزار GPSS و مقایسه نتایج
۴۲	..... ۵-۱- اصلاح اثر Phase Wind Up
۴۵	..... ۵-۲- اصلاح تابع محاسبه موقعیت خورشید
۹۴	..... ۵-۳- اصلاح فیلتر کالمون
۵۵	..... ۵-۴- افروden تابعی برای خواندن فایل های SP3C
۵۷	..... ۵-۵- مقایسه نتایج
۶۸	..... فصل ۶- نتیجه گیری و پیشنهادات
۶۸	..... ۶-۱- نتیجه گیری
۶۸	..... ۶-۲- پیشنهادات
۶۹	..... مراجع
۷۲	..... پیوست

فهرست شکل‌ها

شکل ۱.۱ - فلوچارت نرم افزار GPSS	۳
شکل ۱.۲ - پلاریزاسیون دایروی راستگرد	۶
شکل ۲.۲ - پلاریزاسیون خطی	۶
شکل ۱۰.۳ - ایستگاه‌های دائمی سرویس بین‌المللی GNSS	۸
شکل ۱۰.۴ - انحراف مرکز فاز آنتن ماهواره	۱۵
شکل ۲۰.۴ -تابع تصحیح انحراف مرکز فاز آنتن ماهواره	۱۶
شکل ۳۰.۴ -تابع تصحیح جزر و مد	۱۹
شکل ۴۰.۴ - مدل لایه‌ای یونسفر	۲۱
شکل ۵۰.۴ -تابع محاسبه تأخیر یونسفر به روش klobuchar	۲۴
شکل ۶۰.۴ - قسمتی از فایل حاوی ضرایب هارمونیک کروی مدل جهانی هارمونیک	۲۵
شکل ۷۰.۴ -تابع محاسبه مقدار TEC با استفاده از مدل هارمونیک	۲۶
شکل ۸۰.۴ - قسمتی از فایل مدل محلی چند جمله‌ای	۲۷
شکل ۹۰.۴ -تابع محاسبه تأخیر تروپسفر به روش مدل اصلاح شده Hopfield	۳۰
شکل ۱۰۰.۴ -تابع محاسبه تاخیر تروپسفر با استفاده از مدل اصلاح شده Saastamoinen	۳۲
شکل ۱۱۰.۴ - قسمتی از فایل حاوی تأخیر قائم تروپسفر در ایستگاه‌های دائم فرانسه	۳۳
شکل ۱۲۰.۴ -تابع استخراج اطلاعات مدل محلی چندجمله‌ای تروپسفر	۳۴
شکل ۱۳۰.۴ -تابع درون‌یابی دو بعدی کریجینگ	۳۴
شکل ۱۴۰.۴ - انحراف مرکز فاز آنتن گیرنده و تغییرات آن	۳۵
شکل ۱۵۰.۴ -اثر نسبیت بر روی ماهواره‌های مختلف در زمان‌های متفاوت	۳۶
شکل ۱۶۰.۴ -تابع محاسبه اثر نسبیت بر روی مشاهدات GPS	۳۶
شکل ۱۰.۵ -پلاریزاسیون دایروی راستگرد	۴۲

..... ۴۵	..... Phase Wind Up	..... شکل ۲.۵ - تابع محاسبه اثر
..... ۴۸	.....	..... شکل ۳.۵ - تابع محاسبه موقعیت خورشید.
..... ۵۱	.....	..... شکل ۴.۵ - فلوچارت فیلتر کالمن
..... ۵۳	.....	..... شکل ۵.۵ - فلوچارت فیلتر کالمن گسترش یافته
..... ۵۴	.....	..... شکل ۶.۵ - تابع اصلاح شده فیلتر کالمن گسترش یافته.
..... ۵۵	.....	..... شکل ۷.۵ - فرمت SP3a
..... ۵۶	.....	..... شکل ۸.۵ - فرمت SP3c
..... ۵۷	.....	..... شکل ۹.۵ - مقایسه نتایج ایستگاه ANGE
..... ۵۸	.....	..... شکل ۱۰.۵ - اختلاف عرض جغرافیایی برآورد شده در هر اپک با مقدار اولیه در GPSS1 و GPSS2 برای ایستگاه ANGE
..... ۵۸	.....	..... شکل ۱۱.۵ - اختلاف طول جغرافیایی برآورد شده در هر اپک با مقدار اولیه در GPSS1 و GPSS2 برای ایستگاه ANGE
..... ۵۹	.....	..... شکل ۱۲.۵ - اختلاف ارتفاع برآورد شده در هر اپک با مقدار اولیه در GPSS1 و GPSS2 برای ایستگاه ANGE
..... ۵۹	.....	..... شکل ۱۳.۵ - مقایسه نتایج ایستگاه EGLT
..... ۶۰	.....	..... شکل ۱۴.۵ - اختلاف عرض جغرافیایی برآورد شده در هر اپک با مقدار اولیه در GPSS1 و GPSS2 برای ایستگاه EGLT
..... ۶۰	.....	..... شکل ۱۵.۵ - اختلاف طول جغرافیایی برآورد شده در هر اپک با مقدار اولیه در GPSS1 و GPSS2 برای ایستگاه EGLT
..... ۶۱	.....	..... شکل ۱۶.۵ - اختلاف ارتفاع برآورد شده در هر اپک با مقدار اولیه در GPSS1 و GPSS2 برای ایستگاه EGLT
..... ۶۱	.....	..... شکل ۱۷.۵ - مقایسه نتایج ایستگاه RENN
..... ۶۲	.....	..... شکل ۱۸.۵ - اختلاف عرض جغرافیایی برآورد شده در هر اپک با مقدار اولیه در GPSS1 و GPSS2 برای ایستگاه RENN
..... ۶۲	.....	..... شکل ۱۹.۵ - اختلاف طول جغرافیایی برآورد شده در هر اپک با مقدار اولیه در GPSS1 و GPSS2 برای ایستگاه RENN
..... ۶۳	.....	..... شکل ۲۰.۵ - اختلاف ارتفاع برآورد شده در هر اپک با مقدار اولیه در GPSS1 و GPSS2 برای ایستگاه RENN

..... ۶۳	..... شکل ۲۱.۵ - مقایسه نتایج ایستگاه GUIP
..... ۶۴	..... شکل ۲۲.۵ - اختلاف عرض جغرافیایی برآورده شده در هر اپک با مقدار اولیه در GPSS1 و GPSS2 برای ایستگاه GUIP
..... ۶۴	..... شکل ۲۳.۵ - اختلاف طول جغرافیایی برآورده شده در هر اپک با مقدار اولیه در GPSS1 و GPSS2 برای ایستگاه GUIP
..... ۶۵	..... شکل ۲۴.۵ - اختلاف ارتفاع برآورده شده در هر اپک با مقدار اولیه در GPSS1 و GPSS2 برای ایستگاه GUIP
..... ۶۵	..... شکل ۲۵.۵ - مقایسه نتایج ایستگاه AJAC
..... ۶۶	..... شکل ۲۶.۵ - اختلاف عرض جغرافیایی برآورده شده در هر اپک با مقدار اولیه در GPSS1 و GPSS2 برای ایستگاه AJAC
..... ۶۶	..... شکل ۲۷.۵ - اختلاف طول جغرافیایی برآورده شده در هر اپک با مقدار اولیه در GPSS1 و GPSS2 برای ایستگاه AJAC
..... ۶۷	..... شکل ۲۸.۵ - اختلاف ارتفاع برآورده شده در هر اپک با مقدار اولیه در GPSS1 و GPSS2 برای ایستگاه AJAC

فهرست جداول

جدول ۱.۳ : افرمیس‌های IGS و دقت آن‌ها.....	۱۰
جدول ۱.۴ : انحراف مرکز فاز آنتن ماهواره	۱۵
جدول ۲.۴ : ترم تصحیحی B.....	۳۱
جدول ۳.۴ : ترم تصحیحی δR	۳۲
جدول ۱.۵ : جدول شامل ضرایب تصحیحات میل اکلپتیک.....	۴۸
جدول ۲.۵ : مقایسه مختصات بدست آمده از GPSS1 و GPSS2 و NRCAN.....	۶۷

چکیده

نرم افزار GPSS (GPS Software) جعبه ابزار مطلب است که آقای دکتر جمال عسگری آن را تهیه کرده است. این جعبه ابزار حاوی توابع اساسی برای تعیین موقعیت مطلق دقیق (PPP) و همچنین توابع جانبی برای پردازش و نمایش اطلاعات GPS و مدل‌های یونسfer و تروپسfer است. تعیین موقعیت مطلق دقیق را می‌توان حالت بهبود یافته تعیین موقعیت نقطه‌ای (SPP) که از مشاهدات کد استفاده می‌کند، در نظر گرفت. تفاوت اصلی تکنیک تعیین موقعیت مطلق دقیق با تعیین موقعیت نقطه‌ای استفاده از مشاهدات فاز موج حامل، اطلاعات دقیق مداری و تصحیح خطای ساعت ماهواره به جای اطلاعات افمریس منتشرشده است. مدار دقیق و اطلاعات ساعت ماهواره از سرویس‌های بین‌المللی مانند سرویس بین‌المللی GNSS (IGS) می‌تواند گرفته شود. معادله اصلی در تعیین موقعیت مطلق دقیق تشکیل ترکیب عاری از یونسfer است. ترکیب مذکور اگر چه به طور کامل عاری از یونسfer نمی‌باشد ولی با دقت بالایی اثر یونسfer با تشکیل این ترکیب از روی مشاهدات برداشته می‌شود. روش عمومی برای رسیدن به دقت‌های بالا به وسیله گیرنده‌های ماهواره‌ای استفاده از روش‌های تفاضلی به وسیله دو یا چند گیرنده می‌باشد. علت استفاده از این روش این است که با تشکیل معادلات تفاضلی بسیاری از خطاهای موجود روی مشاهدات حذف یا اثر آن‌ها به طور قابل ملاحظه‌ای کاهش می‌یابد. اما در تعیین موقعیت مطلق دقیق به علت استفاده از مشاهدات غیر تفاضلی، خطاهای حذف نمی‌شوند و باستی میزان کلیه خطاهای محاسبه و اثر آن‌ها از مشاهدات برداشته شود. نرم افزار GPSS از نظر برخی نکات فنی در تصحیح‌های انجام شده به مشاهدات، دارای ابهاماتی است که نیاز به یک بازبینی دارد. هدف از انجام این پایان‌نامه رفع این ابهامات و بهبود کیفیت نتایج بدست آمده می‌باشد. در این پایان‌نامه با اصلاح اثر پیچش فاز (Phase Wind Up)، اصلاح تابع محاسبه‌ی موقعیت خورشید و اصلاح فیلتر کالمون نتایج بهتری بدست آمده است. در این پایان‌نامه با اضافه کردن تابعی جدید برای خواندن فایل‌های با فرمت SP3c، این قابلیت نیز به نرم‌افزار GPSS اضافه شده است. در این پایان‌نامه جزئیات تعیین موقعیت مطلق دقیق، که شامل مدل‌های تصحیحات می‌باشد، ارائه شده است.

واژه‌های کلیدی: تعیین موقعیت مطلق دقیق، IGS، یونسfer، تروپسfer

فصل اول

مقدمه

امروزه تعیین موقعیت مطلق دقیق به عنوان یکی از روش‌های مهم برای پردازش مشاهدات GPS مطرح شده است. تعیین موقعیت مطلق دقیق روشی قدرتمند برای برآورد مختصات هر ایستگاه مستقل با استفاده از اطلاعات مدار دقیق ماهواره‌ها و تصحیح خطای ساعت ماهواره‌هاست که اطلاعات لازم آن از سرویس‌های بین المللی مانند IGS می‌تواند گرفته شود. این روش در برخی مسائل مانند جابجایی‌های بعد از زلزله و اتصال نقاط شبکه‌های محلی و نقشه‌برداری موردنی به سیستم ITRF بسیار مورد استقبال قرار گرفته است. از روش‌های آسان برای این کار، ارسال فایل خام GPS به سرویس آنی تعیین موقعیت مطلق دقیق سازمان منابع طبیعی کاناداست. از دیگر مزایای این روش، برآورد آنی تاخیر ترопیسفری در ایستگاه مستقل است. همچنین می‌توان از آن به عنوان ابزاری برای کنترل کیفیت مشاهدات در ایستگاه‌های دائم ملی استفاده کرد.

۱-۱ تاریخچه تعیین موقعیت مطلق دقیق

تعیین موقعیت مطلق دقیق برای اولین بار در سال ۱۹۷۰ توسط R.J.Anderle ارائه شد، او با استفاده از سیستم داپلر (ترانزیت) و مدار دقیق حرکت قطب را تعیین کرد. با این حال تعیین موقعیت مطلق دقیق در ارتباط با GPS اولین بار توسط Zumberge ارائه شد [۵].

۲-۱ تعریف Zumberge از تعیین موقعیت مطلق دقیق

تعریف Zumberge بر اساس تفاوت بین تعیین موقعیت مطلق دقیق و تعیین موقعیت نقطه‌ای به شرح زیر ارائه شده است :

- در تعیین موقعیت مطلق دقیق از هر دو نوع مشاهدات کد و فاز موج حامل استفاده می‌شود، در حالی که در تعیین موقعیت نقطه‌ای تنها از مشاهدات کد جهت تعیین موقعیت استفاده می‌شود.
- کیفیت پارامترهای ماهواره در تعیین موقعیت مطلق دقیق در حد چند سانتی‌متر در حالی که در تعیین موقعیت نقطه‌ای در حد متر می‌باشد.

۳-۱ مدل‌های ریاضی تعیین موقعیت مطلق دقیق

دو نوع مدل ریاضی جهت تعیین موقعیت مطلق دقیق دو فرکانسه وجود دارد^[۵] :

۱. روش Kouba and Heroux

۲. روش Gao and Shen

در نرم افزار GPSS از روش Kouba and Heroux جهت تعیین موقعیت مطلق دقیق استفاده شده است. نرم افزار GPSS شامل تمام برنامه‌ها و زیربرنامه‌های مورد نیاز تعیین موقعیت مطلق دقیق است که در محیط متلب تهیه شده است. استفاده از نرم‌افزارهای موجود مانند Bernese GIPSY و یا برای پردازش تعیین موقعیت مطلق دقیق بسیار مفید است، لیکن بررسی‌های عمیق‌تر فقط در صورتی امکان‌پذیر است که پژوهشگران بتوانند به راحتی پارامترهای دلخواه و مجھولات متفاوت را آزمایش کنند. نرم افزار GPSS از نظر برخی نکات فنی در تصحیح‌های انجام شده به مشاهدات، دارای ابهاماتی است که نیاز به یک بازبینی دارد. هدف از انجام این پایان‌نامه رفع این ابهامات و بهبود کیفیت نتایج بدست آمده می‌باشد. در این پایان‌نامه با اصلاح اثر جهش فاز (Phase Wind Up)، اصلاح تابع محاسبه‌ی موقعیت خورشید و اصلاح فیلتر کالمن نتایج بهتری بدست آمده است. در این پایان‌نامه با اضافه کردن تابعی جدید برای خواندن فایل‌های با فرمت SP3c، این قابلیت نیز به نرم‌افزار GPSS اضافه شده است. ساختار کلی نرم‌افزار GPSS و کارهای صورت گرفته در این پایان‌نامه که به صورت برجسته نمایان است در فلوچارت شکل ۱.۱ آمده است.

۴-۱ ساختار پایان‌نامه

فصل اول شامل تاریخچه‌ی تعیین موقعیت مطلق دقیق، کارهای صورت گرفته در پایان‌نامه به طور کلی و ساختار کلی پایان‌نامه می‌باشد.

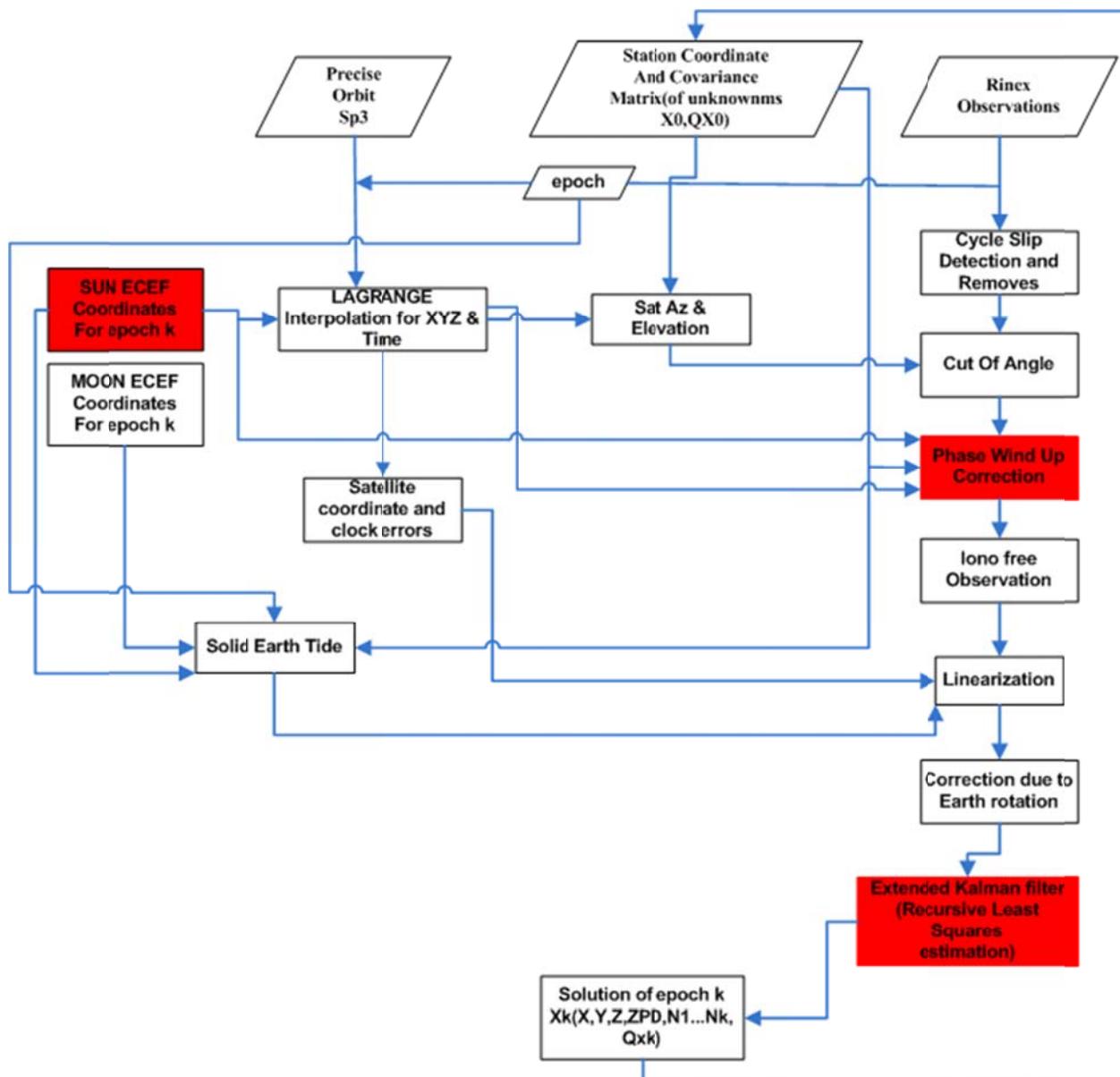
در فصل دوم سیگنال‌های سیستم تعیین موقعیت جهانی، پلاریزاسیون سیگنال‌های GPS و معادلات مشاهدات غیرتفاضلی مورد بررسی قرار گرفته است.

فصل سوم به معرفی سرویس بین‌المللی IGS و محصولات آن پرداخته است.

فصل چهارم با معرفی اصول تعیین موقعیت مطلق دقیق شروع می‌شود، در ادامه مدل تصحیحات تعیین موقعیت مطلق دقیق که به طور کلی شامل تصحیحات وابسته به ماهواره، تصحیحات وابسته به جابجایی ایستگاه، تصحیحات وابسته به اتمسفر و تصحیحات وابسته به گیرنده می‌باشد، معرفی می‌شود. در این فصل همچنین کلیه‌ی توابعی که در نرم‌افزار GPSS برای مدل کردن تصحیحات تعیین موقعیت مطلق استفاده شده است معرفی می‌گردد.

فصل پنجم اصلاحات صورت گرفته در این پایان‌نامه را بررسی می‌کند، در این فصل همچنین نتایج بدست آمده بعد از انجام اصلاحات صورت گرفته در نرم‌افزار GPSS با نتایج قبلی نرم‌افزار و نتایج بدست آمده از سایت آنی NRCAN مقایسه شده است.

فصل ششم شامل پیشنهادات و نتیجه گیری از پایان نامه می باشد. در این فصل با مروری کلی بر روی پایان نامه، نتیجه گیری کلی و پیشنهادات برای کارهای آینده صورت می گیرد.

شکل ۱.۱ : فلوچارت نرم افزار GPSS

فصل دوم

سیگنال‌های سیستم تعیین موقعیت جهانی

۱-۲ سیستم تعیین موقعیت جهانی

سیستم تعیین موقعیت جهانی (GPS) توسط ارتش ایالات متحده با هدف تعیین موقعیت آنی در هر شرایط آب و هوایی در سراسر جهان ایجاد شد. این سیستم اولین سیستم ماهواره‌ای ناوبری جهانی است که دقتهای امروزی را برای کارهایی چون نقشه برداری، ناوبری، ژئودزی و ژئوفیزیک ارائه داده است. هم زمان با ظهور GPS شوروی سابق سیستم مشابهی به نام^۱ GLONASS را معرفی کرد. امروزه سیستم‌های دیگری چون سیستم گالیله (Galileo) اتحادیه اروپا و سیستم کامپس (Compass) چین در حال توسعه هستند.

سیستم تعیین موقعیت جهانی یک سیستم یک‌طرفه^۲ و غیر فعال^۳ است، بدین معنی که گیرنده فقط سیگنال ارسالی از ماهواره را دریافت می‌کند و سیگنالی به طرف ماهواره نمی‌فرستد.

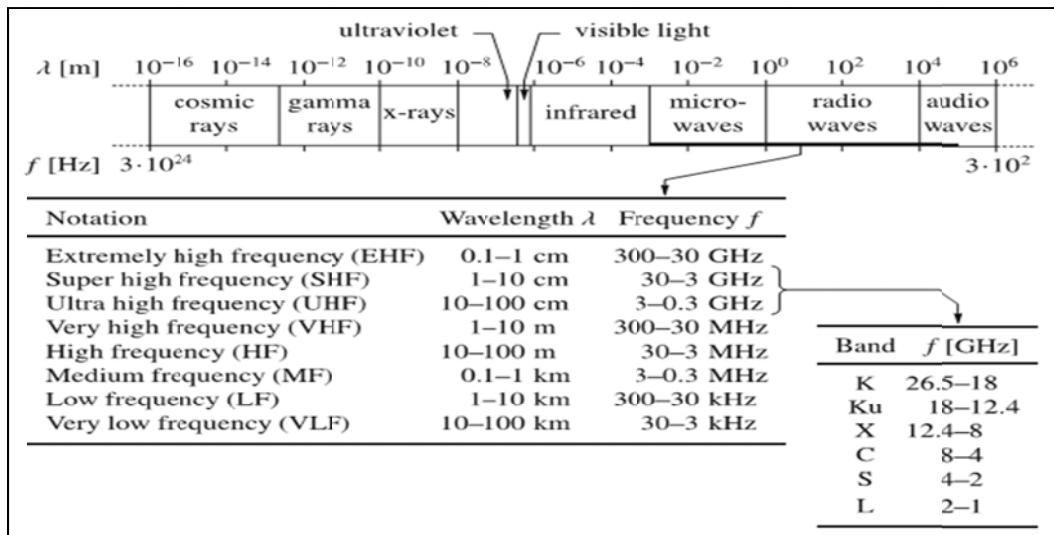
۲-۲ امواج الکترومغناطیسی

در حال حاضر ماهواره‌های سیستم تعیین موقعیت جهانی امواج را در سه فرکانس (L1=1575.42 MHz و L2=1227.6 MHz و L5=1176.45 MHz) ارسال می‌کنند که موج L5 تنها توسط ماهواره‌های بلوک IIF ارسال می‌شود. هر سه فرکانس در باند L از طیف امواج الکترومغناطیسی قرار دارند. طیف امواج الکترومغناطیسی در جدول ۱.۲ نشان داده شده است.

¹ GLObal NAVigation Satellite System

² One-way ranging

³ Passive

جدول ۲.۱: طیف امواج الکترومغناطیسی

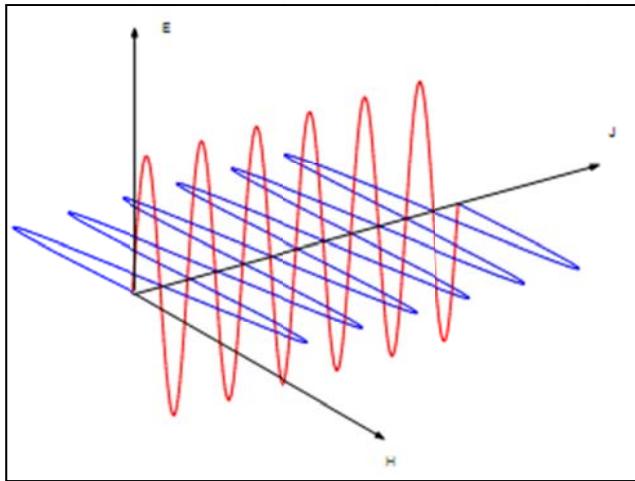
۳-۲ پلاریزاسیون^۴ سیگنال‌های GPS

هر موج الکترومغناطیسی شامل دو میدان الکتریکی و مغناطیسی می‌باشد. رفتار بردار میدان الکتریکی در فضای پلاریزاسیون موج را تعیین می‌کند، در صورتی که با حرکت موج در فضای نوک بردار میدان الکتریکی در یک امتداد باشد پلاریزاسیون را خطی، اگر نوک میدان با حرکت موج محیط یک دایره را بپیماید پلاریزاسیون را دایروی و در صورتی که با حرکت موج در فضای نوک میدان الکتریکی محیط یک بیضی را بپیماید پلاریزاسیون را بیضوی گویند. خاصیت دیگر پلاریزاسیون دایروی و بیضوی جهت آن است، در صورتی که جهت حرکت موج از قاعده دست راست تبعیت کند پلاریزاسیون را راست‌گرد و چنان‌چه عکس آن باشد پلاریزاسیون را چپ‌گرد گویند.

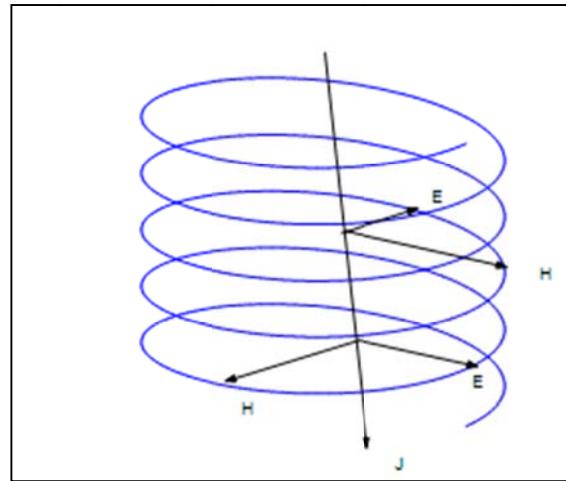
ماهواره‌های GPS از پلاریزاسیون دایروی راست‌گرد^۵ (RHCP) برای ارسال امواج استفاده می‌کنند. شکل ۱.۲ پلاریزاسیون دایروی راست‌گرد و شکل ۲.۲ پلاریزاسیون خطی را نشان می‌دهد.

⁴ Polarization

⁵ Right Hand Circular Polarization

شکل ۱.۲: پولاریزاسیون دایروی راستگرد [۳]

شکل ۱.۲: پولاریزاسیون دایروی راستگرد [۳]

۴-۲ معادلات مشاهدات در سیستم تعیین موقعیت جهانی

کمیت‌های قابل مشاهده در GPS فاز موج حامل و کد می‌باشند، هر دو نوع مشاهدات کد و فاز موج حامل در تعیین موقعیت مطلق دقیق^۶ مورد استفاده قرار می‌گیرند. معادلات مشاهدات به صورت زیر است [۱].

$$P^k_{r,i} = \rho_r^k + d\rho_{orb} - (\delta t_r - \delta t^k)c + \delta ion^k_{r,i} + \delta trop^k_r + \delta m_{r,P}^k + c(b_{r,i} + b^k_i) + \varepsilon_P \quad (1.2)$$

$$L^k_{r,i} = \rho_r^k + d\rho_{orb} - (\delta t_r - \delta t^k)c + \lambda_i N^k_{r,i} - \delta ion^k_{r,i} + \delta trop^k_r + \delta m_{r,\Phi}^k + c(b_{r,i} + b^k_i) + \varepsilon_\Phi \quad (2.2)$$

---

⁶ Precise Point Positioning

که در آنها

: اندیس مربوط به گیرنده r

: به ترتیب مربوط به $L1$ و $L2$ و $i=1,2$

: اندیس مربوط به ماهواره K

: فاصله‌ی هندسی بین ماهواره و گیرنده ρ_r^k

: تاخیر مداری $d\rho_{orb}$

: خطای ساعت گیرنده δt_r

: خطای ساعت ماهواره δt^k

: سرعت نور c

: طول موج λ_i

: ابهام فاز بروی L_i مربوط به ماهواره K N_i^k

: تاخیر یونسفر $\delta ion_{r,i}^k$

: تاخیر تروپسfer $\delta trop_r^k$

: اثر چند مسیری روی فاز $\delta m_{r,\Phi}^k$

: اثر چند مسیری روی کد $\delta m_{r,P}^k$

: نویز مشاهدات فاز $\mathcal{E}_\Phi$

: نویز مشاهدات کد $\mathcal{E}_P$

: بایاس گیرنده $b_{r,i}$

: بایاس ماهواره b_i^k

فصل سوم

معرفی سرویس بین المللی GNSS

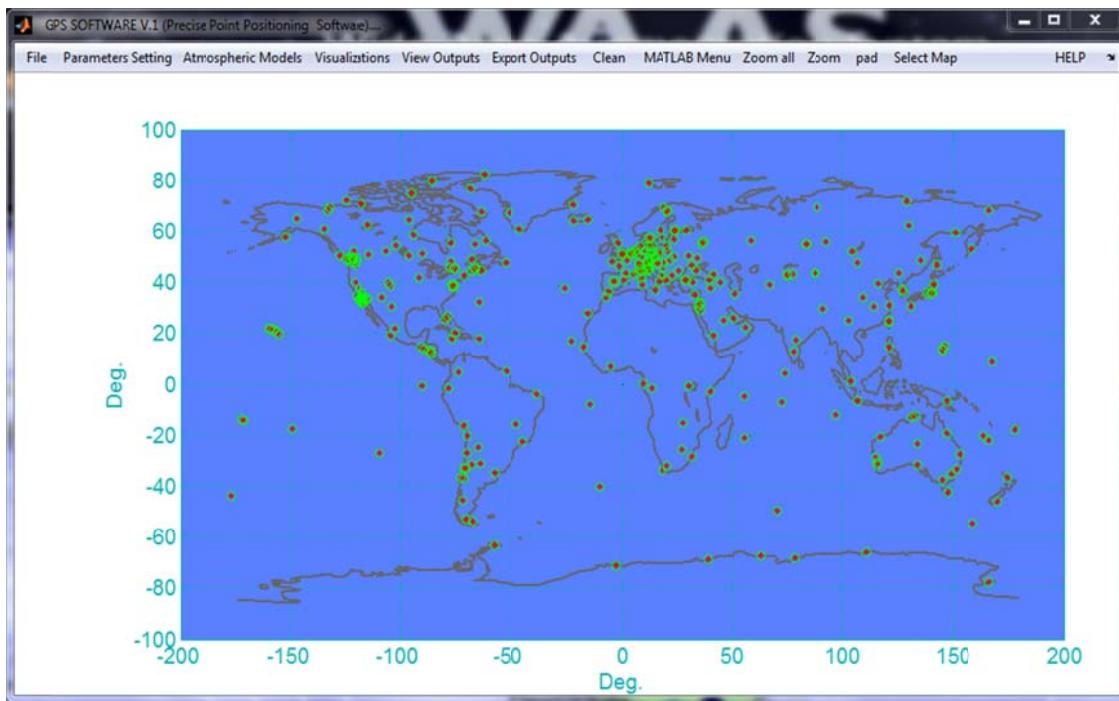
۱-۳ سرویس بین المللی GNSS

سرویس بین المللی^۷ GNSS متشکل از بیش از ۳۵۰ ایستگاه دائمی مجهز به گیرنده‌های دو فرکانسه در سراسر جهان می‌باشد که محصولاتی چون افمریس دقیق^۸ ماهواره و ساعت ماهواره را برای سیستم‌های GPS و GLONASS تأمین می‌کند (شکل ۱.۳). فایل‌های افمریس ماهواره و سایر محصولات این سرویس که در ادامه آمده است را می‌توان از طریق پایگاه اینترنتی <http://igscb.jpl.nasa.gov> بدست آورد.

---

^۷ Global Navigation Satellite System

^۸ Precise ephemeris

شکل ۳.۱: ایستگاههای دائمی سرویس بین المللی GNSS

۲-۳ محصولات اصلی سرویس بین المللی GNSS

۱-۲-۳ محصولات هفتگی

- افمريس دقیق ماهواره در فرمت SP3 و با فایل‌هایی با پیشوند igs و ساعت ماهواره در فرمت clk
- پارامترهای دوران زمین شامل (حرکت قطب، نرخ حرکت قطب و طول روز در فرمت SINEX)
- مختصات و سرعت ایستگاههای ردیابی

۲-۲-۳ محصولات روزانه و کسر روزانه^۹

- افمريس دقیق ماهواره در فرمت SP3 با فایل‌های روزانه با پیشوند igr و ساعت ماهواره در فرمت clk
- افمريس دقیق ماهواره در فرمت SP3 با فایل‌های کسر روزانه با پیشوند igu و ساعت ماهواره در فرمت clk
- پارامترهای دوران زمین شامل (حرکت قطب، نرخ حرکت قطب و طول روز در فرمت SINEX)

⁹ Sub-daily